

VIDZEME

CEĻŠ VED AUGŠUP!

Vidzemes plānošanas reģiona attīstības

programmas 2021-2027

Izstrādes process

03.03.2021.

VIDZEME

CEĻŠ VED AUGŠUP!

**KAS IR VIDZEMES REĢIONA
ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA?**

**KO MĒS VĒLAMIES
SASNIEGT?**

KĀ TO IZDARĪT?

Vidēja termiņa stratēģija – reģiona **IZVĒLES**

Reģiona attīstības **MĒRĶI**

PRIORITĀTES

RĪCĪBAS VIRZIENI/ uzdevumi katrā prioritātē

Sasniedzamie ietekmes **REZULTĀTI**

Indikatīvie **REĢIONĀLAS** nozīmes **PROJEKTI**

Iesaistītās institūcijas

Īstenošanas, **UZRAUDZĪBAS** un novērtēšanas
process

SAGATAVOŠANĀS IZSTRĀDEI

Lēmums par izstrādes uzsākšanu, lēmuma ieviešana TAPIS sistēmā, Konsultatīvās padomes izveide, darba grupu izveide, Esošo plānošanas dokumentu ieviešanas analīze. Konsultācijas par SIVN nepieciešamību

2019.09-2020.03

TEMATISKĀS DARBA GRUPAS

TDG organizēšana piesaistot nozaru specialistus, ministrijas, pašvaldību speciālistus, viedokļu līderus

2020. oktobris-
decembris

AP STRATĒĢISKĀS DAĻAS 1. REDAKCIJA

Stratēģiskās daļas 1. redakcijas izskatīšana KP, AP

2020. gada decembris

2021.februāris

2020. gads

2021.janvāris

ESOŠĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE

Esošās situācijas analīzē tiek ietverts darbs ar informācijas analīzi par reģiona teritorijas resursiem, attīstības tendencēm

STRATĒĢISKĀS DAĻAS IZSTRĀDE

Balstoties uz esošās situācijas analīzi, definēti vidēja termiņa mērķi, prioritātes, rīcību virzieni

AP STRATĒĢISKĀS DAĻAS 1. RED. PUBLISKĀ APSPRIEŠANA

VPR AP lēmums par attīstības programmas stratēģiskās daļas nodošanu publiskajai apspriešanai.

VPR AP izstrādes ietvars

- ❑ Latvija 2030
- ❑ NAP 2027 noteiktos mērķus un prioritātes
- ❑ Dienaskārtība 2030 - 17 IAM, apakšmērķi
- ❑ VPR IAS 2030;
- ❑ VPR IAS2030 un AP2020 vidusposma izvērtējums;
- ❑ ES fondu Darbības programma 2021-2027 (*izstrādē*)
  - Taisnīgas pārkārtošanas plāns (TPF) (*izstrādē*)
  - Atveseļošanās un nosturības mehānisma plāns (*izstrādē*)
- ❑ Nozaru politikas pamatnostādnes;
- ❑ VARAM konceptuālajā ziņojumā «Par administratīvo reģionu izveidi» iekļautajiem priekšlikumi (*izstrādē*)
- ❑ Esošā situāciju reģionā, tendences

JAU ŠOBRĪD IR NEPIECIEŠAMS DOMĀT PAR TO, KĀ LIETAS,
NORISES, SAJŪTAS MAINĪSIES 7 (UN NE TIKAI) GADU LAIKĀ

KAS NOTIEK PASAULĒ, KAS
MAINĀS, KURP IET?

SAPRAST UN NOVĒRTĒT
SCENĀRIJUS, PĀRNEST TOS UZ
VIDZEMI

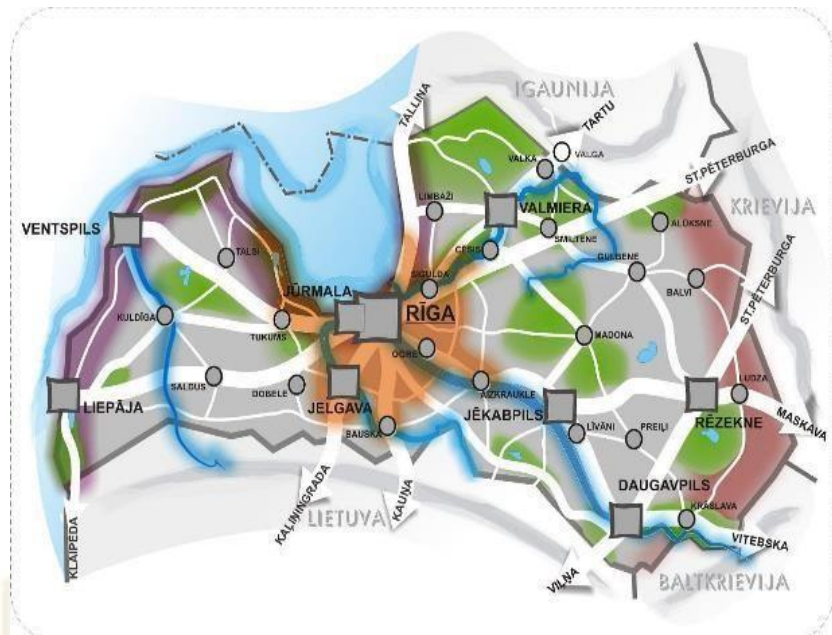

LAI AKTUĀLAIS ŠODIEN IR ARĪ
AKTUĀLS ARĪ RĪTDIEN

VPR AP izstrāde mērķis

NOTEIKT vidēja termiņa prioritātes un pasākumu kopumu VPR ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2014.-2030.gadam izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai,

Latvija 2030 – Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030.gadam

Stratēģiskais ietvars saglabājas (2030)

Reģiona vīzija 2030
Stratēģiskie mērķi (3)
Prioritātes (6)

	Ilgtermiņa prioritātes
CILVĒKS	IAS1. Kvalitatīva, pieejama un daudzpusīga izglītība
	IAS2: Sociālā drošība un veselība
EKONOMIKA	IAS3: Ilgtspējīgas uzņēmējdarbības un inovāciju vide
	IAS4: Ilgtspējīga ekonomika
TERITORIJA	IAS5: Sasniedzams reģions
	IAS6: Vietu pievilcība

❑ **Detalizēt** Reģionālās politikas pamatnostādņu 2021.-2027.gadam galvenos tematiskos virzienus ieguldījumu plānošanā:

- Reģionālās ekonomikas attīstība, t.sk. teritorijas specializācija uzņēmējdarbībā;
- Pakalpojumu efektivitātes uzlabošana;
- Plānošanas reģionu un pašvaldību administrācijas kapacitātes celšana

❑ **Sniegt redzējumu** par iespējamajiem reģionālajiem projektiem atbilstoši Reģionālās politikas pamatnostādnēs 2021.-2027.gadam paredzētajam īpatsvaram (30%) investīciju finansējuma novirzīt uz rezultātiem **balstītu reģionālā mēroga projektu īstenošanai.**

- ❑ **Sniegt redzējumu** par viedajiem risinājumiem reģionā un reģionālās inovācijas, zināšanu un tehnoloģiju pārneses platformas izveidi un attīstību - katrā plānošanas reģionā pilotprojekta veidā tiks ieviests jauna veida pakalpojums
- ❑ **Papildu nosacījumi**, kas izriet no ES fondu darbības programmas iestrādēm, jānosaka **funkcionālās pilsētu teritorijas**, balstoties uz vienotu definīciju – nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centri (pēc Latvija 2030) un to apkārtējās teritorijas.

2020. GADA OKTOBRĪ- DECEMBRĪ

- **Teritorijas telpiskā attīstība** t.sk. sasniedzamība, transports, kultūras un dabas mantojums, ainavas, sabiedrības līdzdalība, kopienas, remigrācija – **29. OKTOBRĪ**
- **Ilgspējīga uzņēmējdarbības un inovāciju vide**, darba tirgus prasmju un uzņēmējspēju attīstība, cilvēkkapitāls – **5. NOVEMBRĪ** ;
- **Ilgspējīga ekonomika**, atkritumu apsaimniekošana, klimata pārmaiņu adaptācijas pasākumi – **25. NOVEMBRĪ**
- **Sociālā drošība un veselība** t.sk. pakalpojumu pieejamība, organizācija, veselīgs dzīvesveids, iespēju vienlīdzība – **17. DECEMBRĪ**

MEKLĒJĀM ATBILDES

- Kas ir Vidzemes unikalitāte
- Kādi ir izaicinājumi, vajadzības, lai 2027. gadā mēs nokļūtu daudz labākā Vidzemē
- Uz ko jāfokusējas?
- Kādu gribam redzēt Vidzemi?
- Ar ko tas atšķiras no šodienas?

VIDZEME

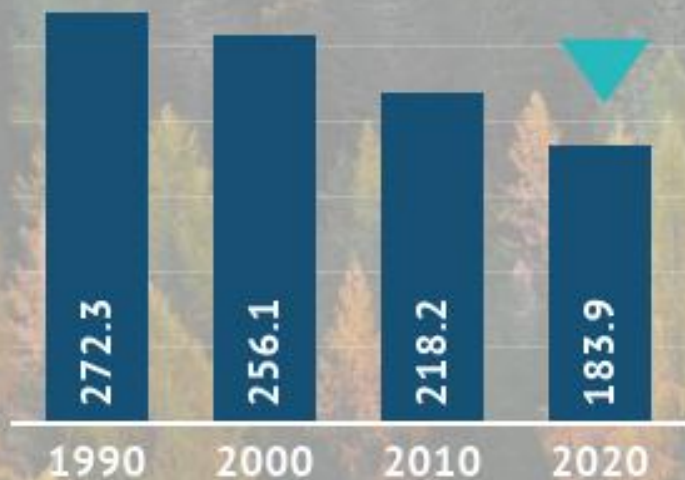
CEĻŠ VED AUGŠUP!

VIDZEME ŠODIEN

REĢIONI
LATVIJĀ

VIDZEME

IEDZĪVOTĀJI

Iedzīvotāju skaits, tūkstošos

Pēdējo 30 gadu laikā
iedzīvotāju skaits Vidzemē
samazinājies par trešdaļu

vidējais
vecums **43,3 gadi**

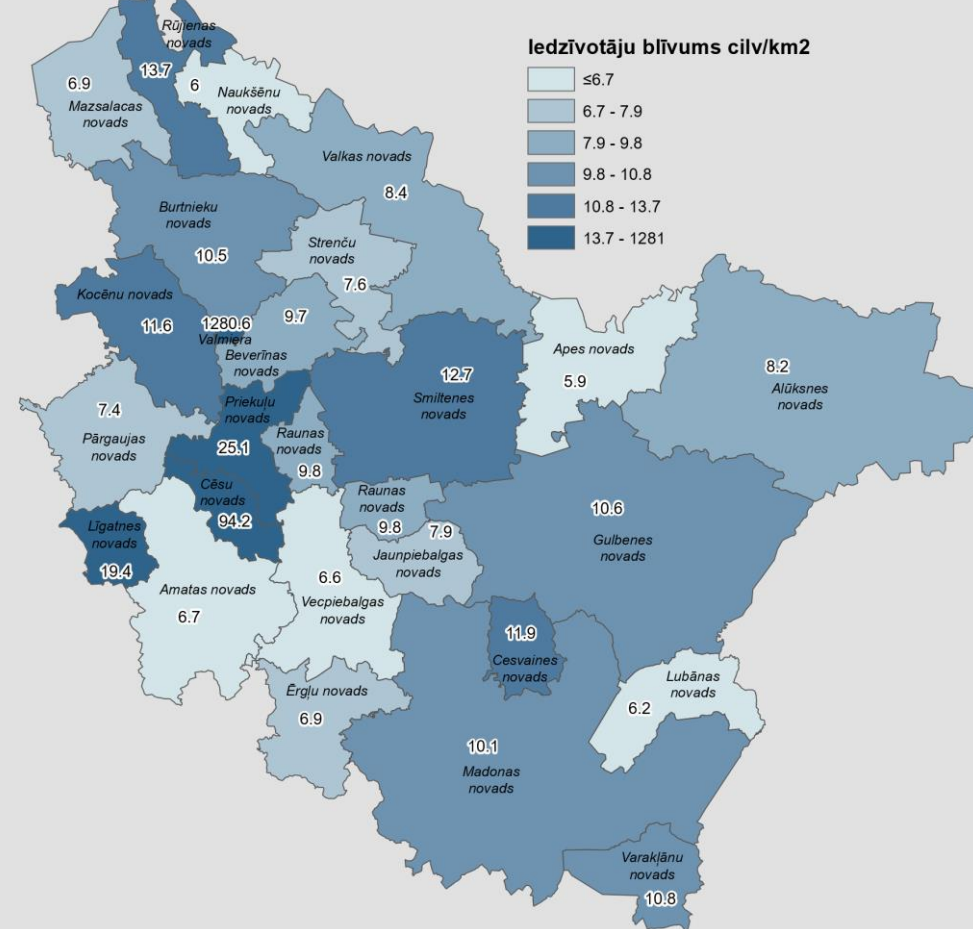
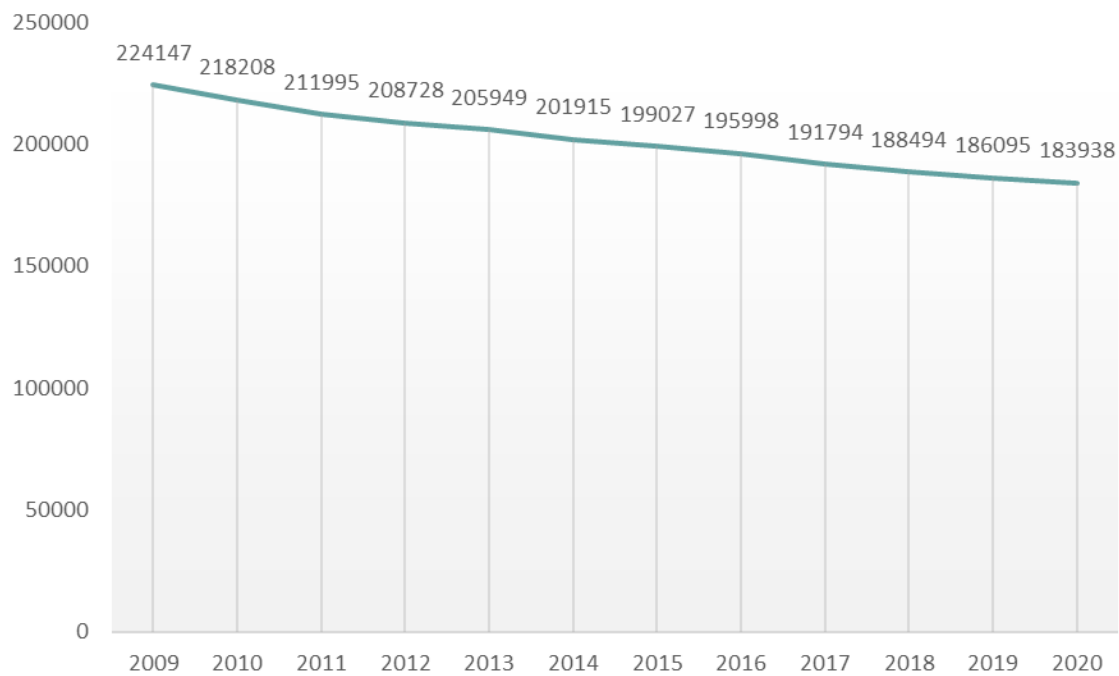
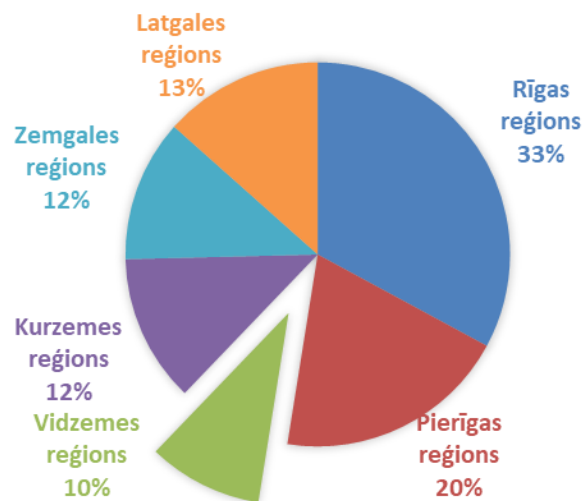
Vidzemē ir visaugstākais
latviešu īpatsvars

Vidzemē ir augstākais vienas
personas mājsaimniecību īpatsvars
Latvijā starp reģioniem

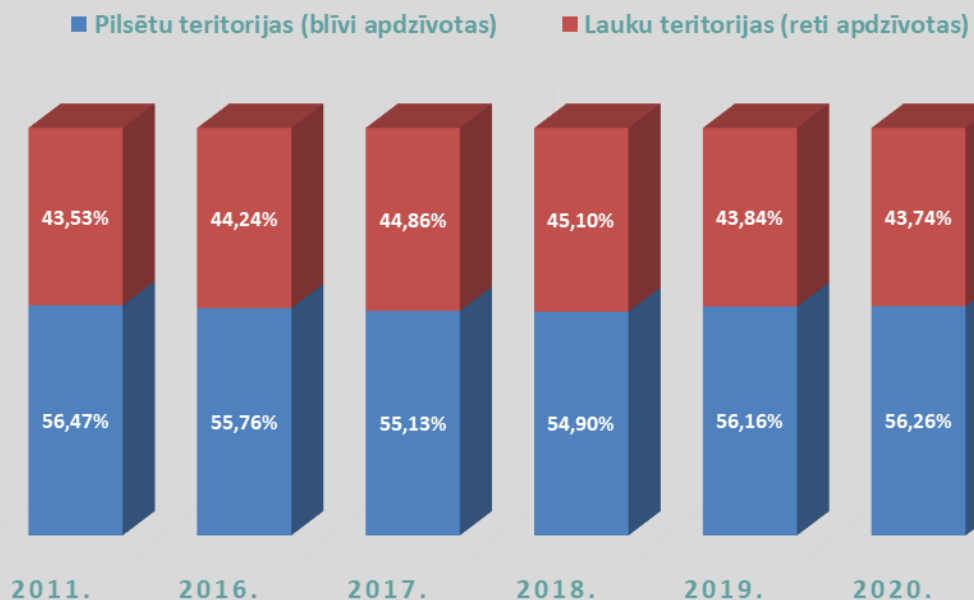
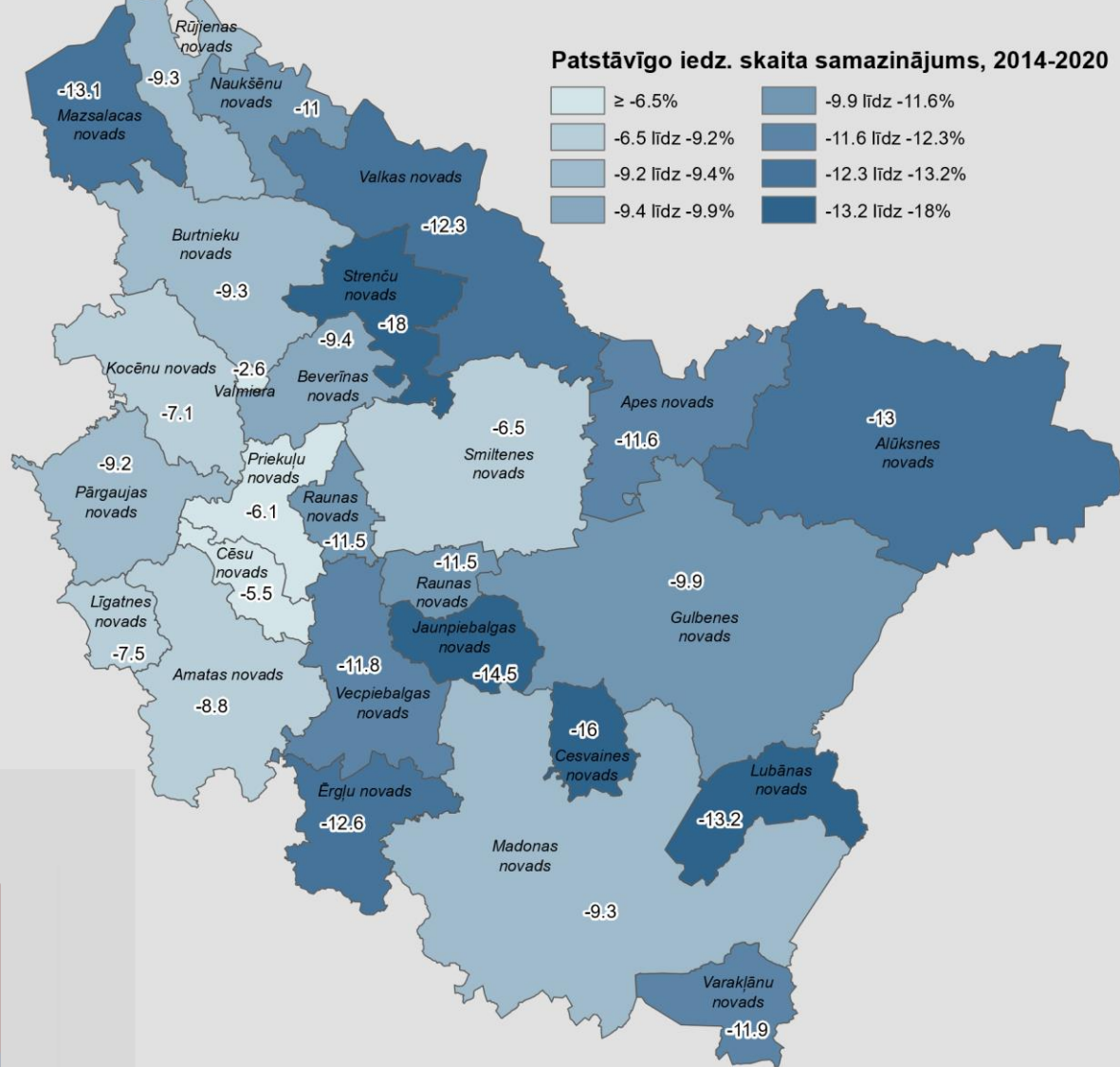
Iedzīvotāji

2009-2020

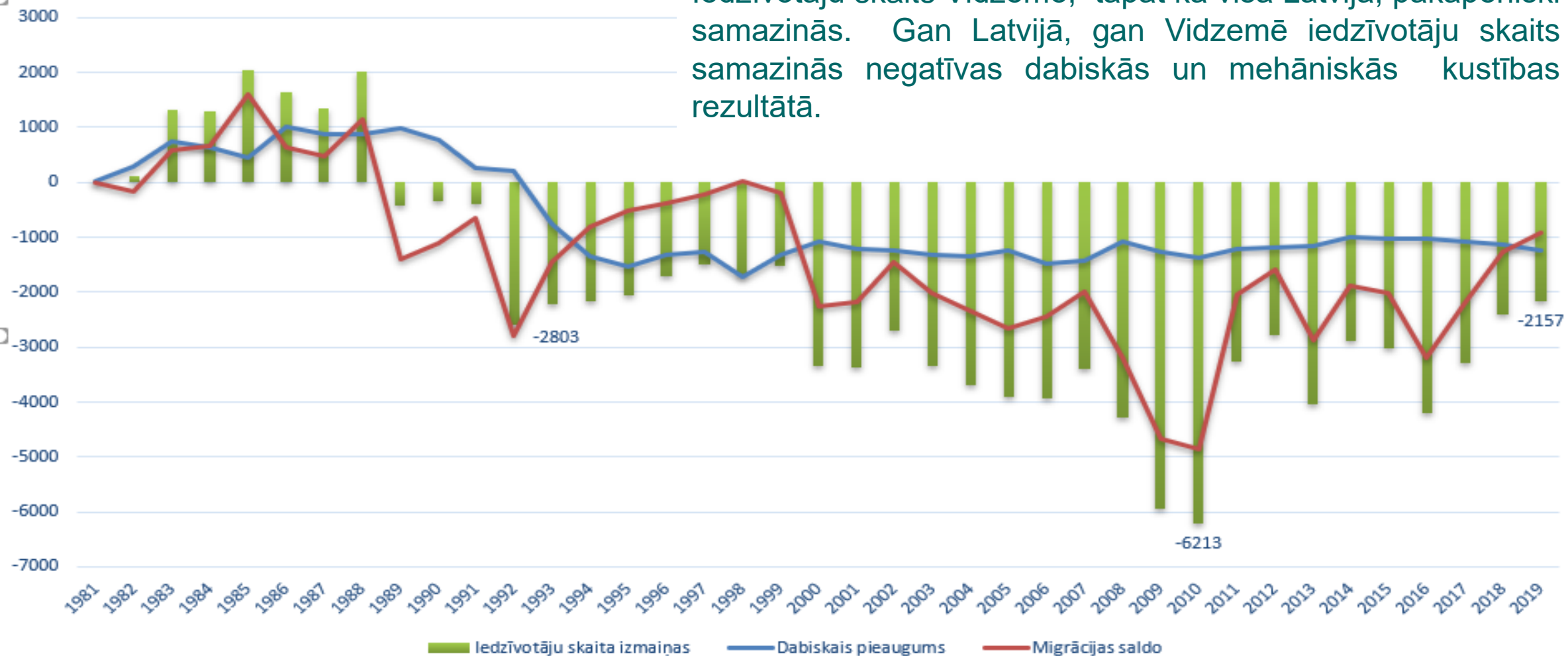

Iedzīvotāji

- Laika periodā no 2014. līdz 2020. gadam iedzīvotāju skaita izmaiņas Vidzemes administratīvajās teritorijās ir nevienmērīgas.
- Izteikta iedzīvotāju skaita samazināšanās notiek lauku reģionos un pierobežā.
- Iedzīvotāji pārceļas tuvāk novadu administratīvajiem centriem un lielākajām pilsētām.

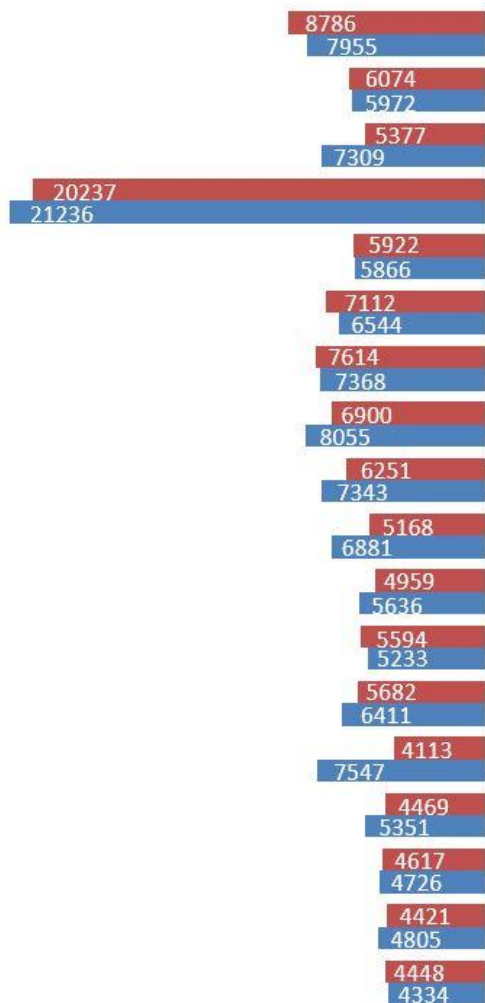

Iedzīvotāju skaits Vidzemē, tāpat kā visā Latvijā, pakāpeniski samazinās. Gan Latvijā, gan Vidzemē iedzīvotāju skaits samazinās negatīvas dabiskās un mehāniskās kustības rezultātā.

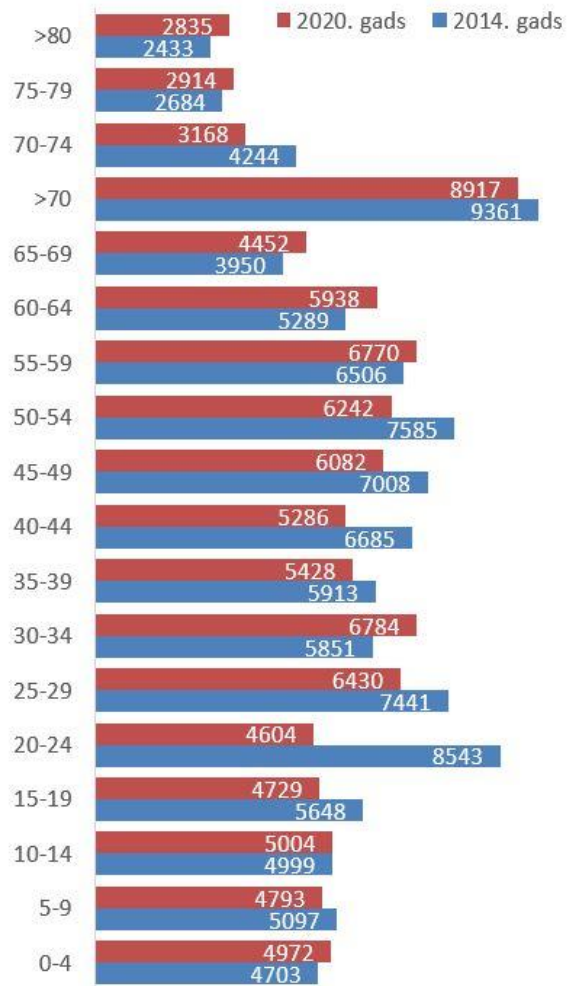

Iedzīvotāji

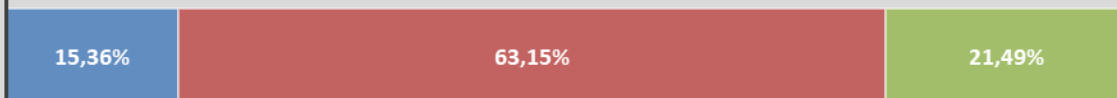
Vīrieši

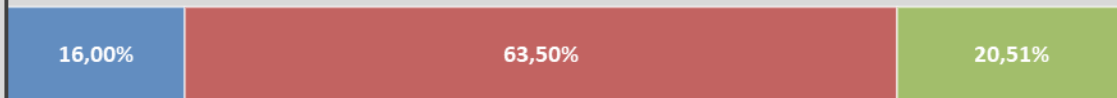
Sievietes

VIDZEMES REĢIONS

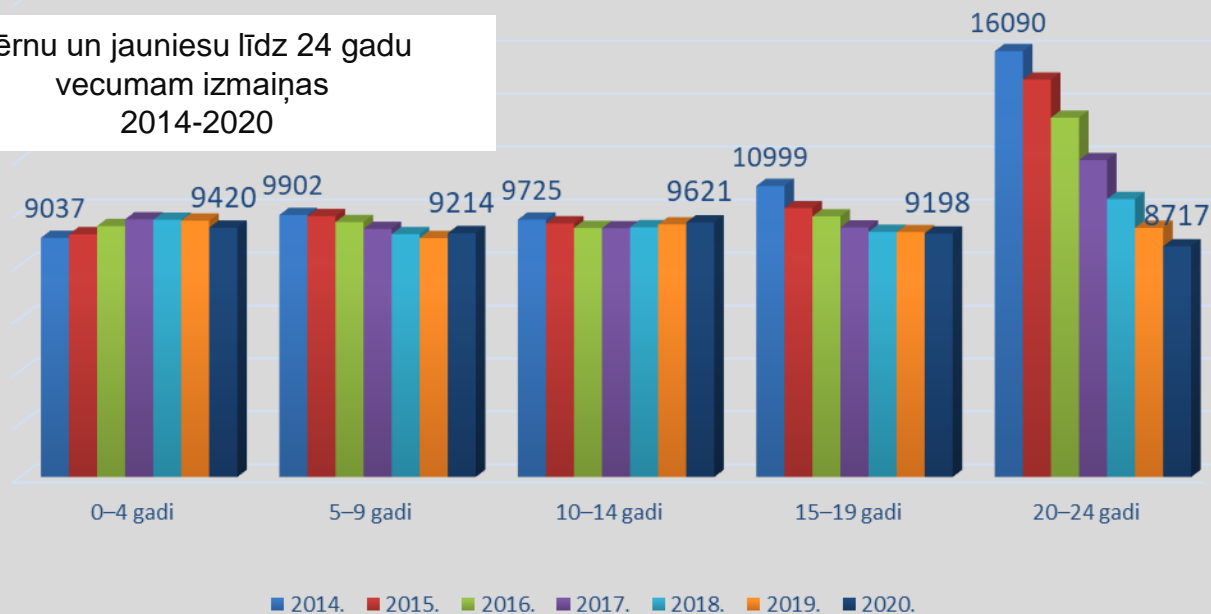

LATVIJA

līdz 14 15-64 65+

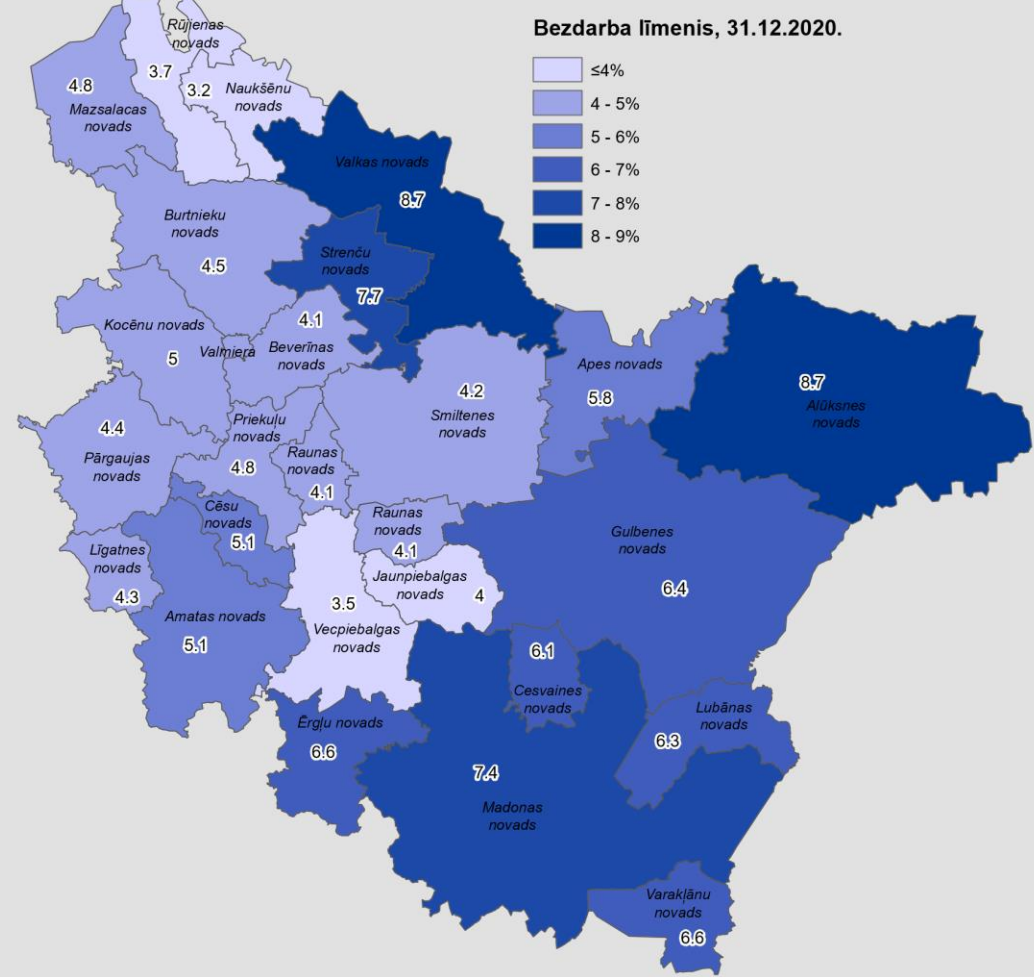
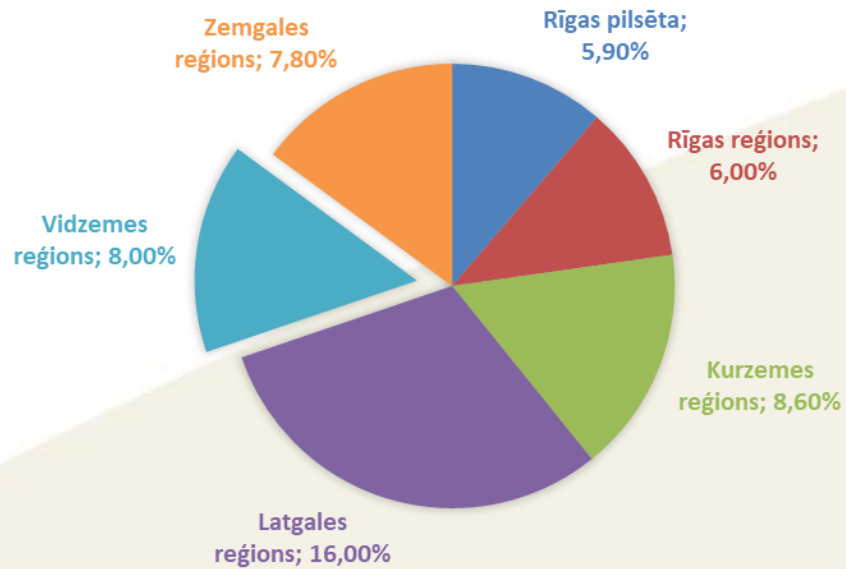
Bērnu un jauniešu līdz 24 gadu vecumam izmaiņas 2014-2020

Nodarbinātība, bezdarbs

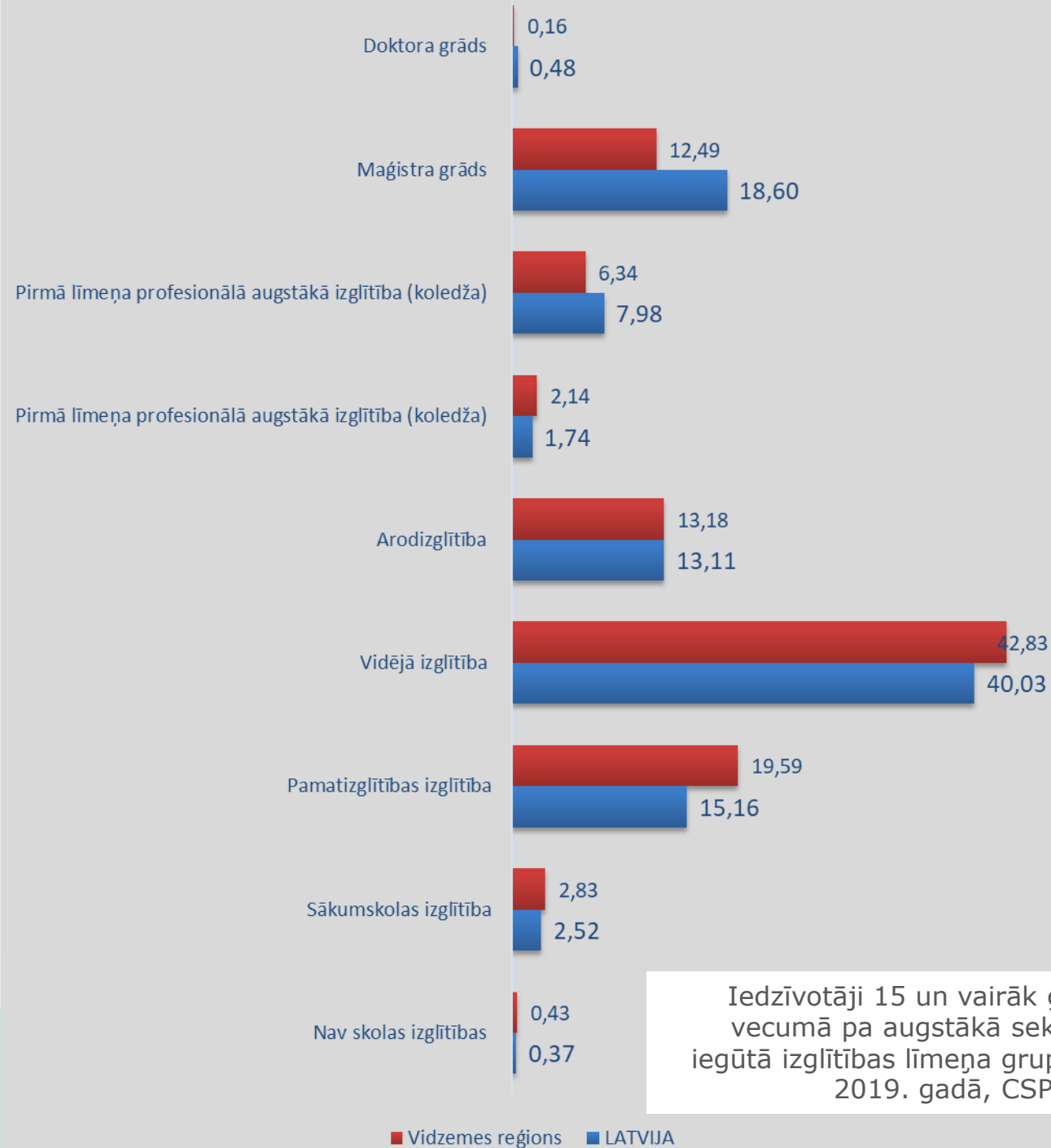
- Bezdarba līmenis valstī un reģionā pēdējos gados ir bijis mainīgs, bet ar tendenci samazināties.
- Visaugstākais bezdarba līmenis bija vērojams 2010. gada sākumā, kad Latvijā bezdarbnieki bija 19,5% no visiem iedzīvotājiem, savukārt Zemgalē – 15,4%

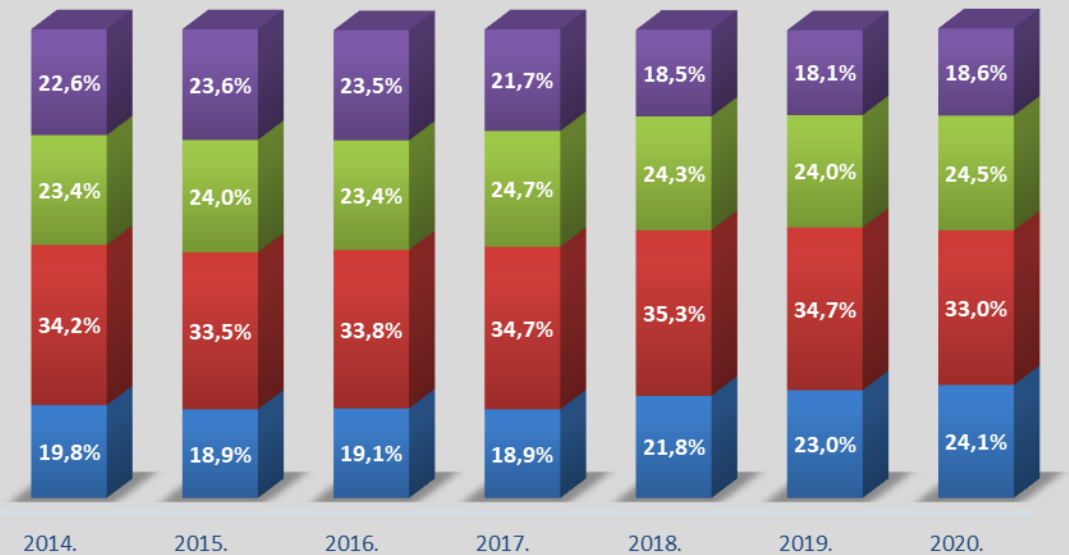
Salīdzinot ar 31.12.2020. uz 31.01.2021. bezdarbs pieaudzis **+0,2%**

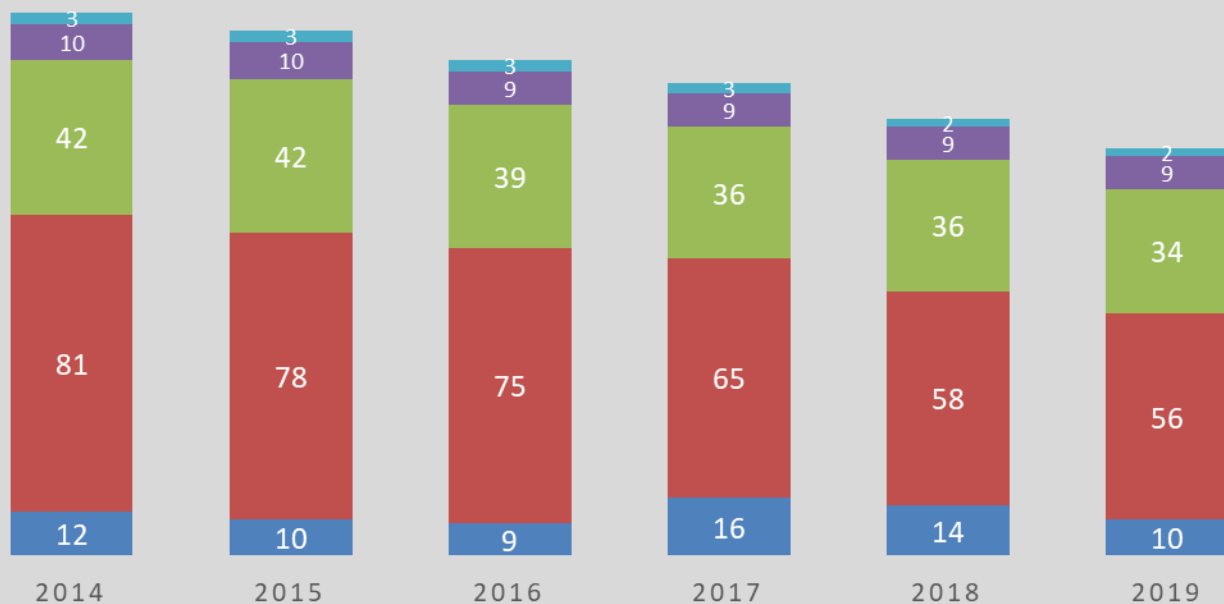
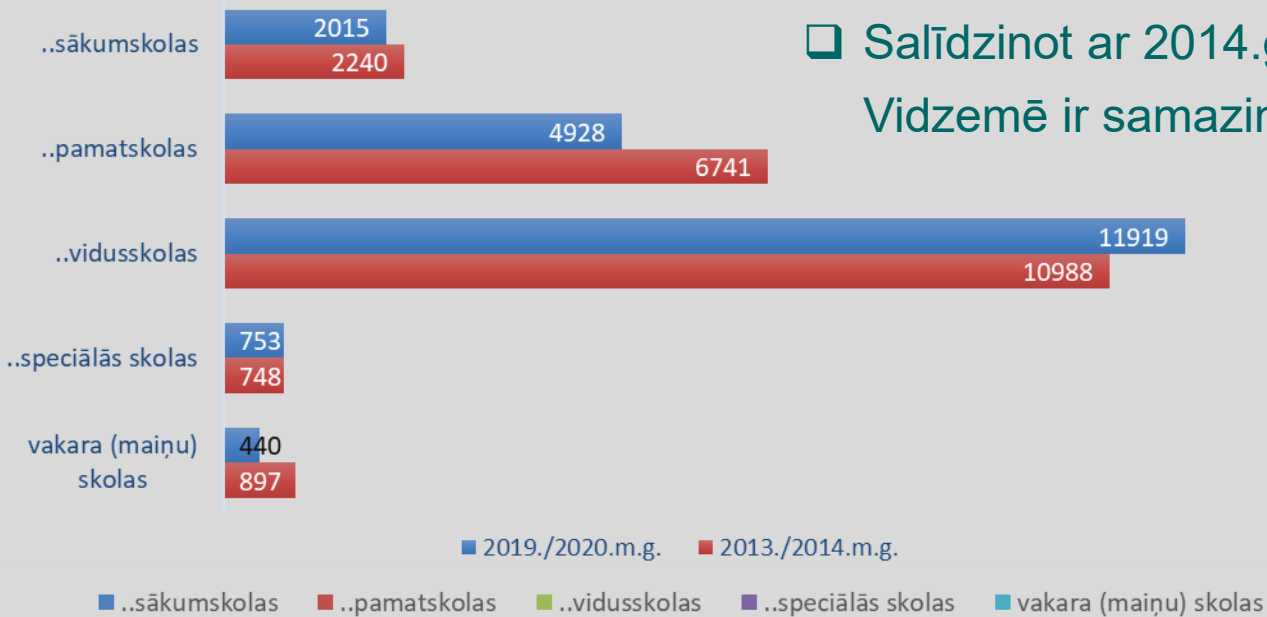
□ Vidzemes reģionā kopš 2014. gada ir pieaudzis iedzīvotāju īpatsvars ar augstāko izglītību, bet samazinājies iedzīvotāju īpatsvars ar pamatizglītību vai zemāku par pamatizglītību

Iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pa augstākā sekmīgi iegūtā izglītības līmeņa grupām, 2019. gadā, CSP dati

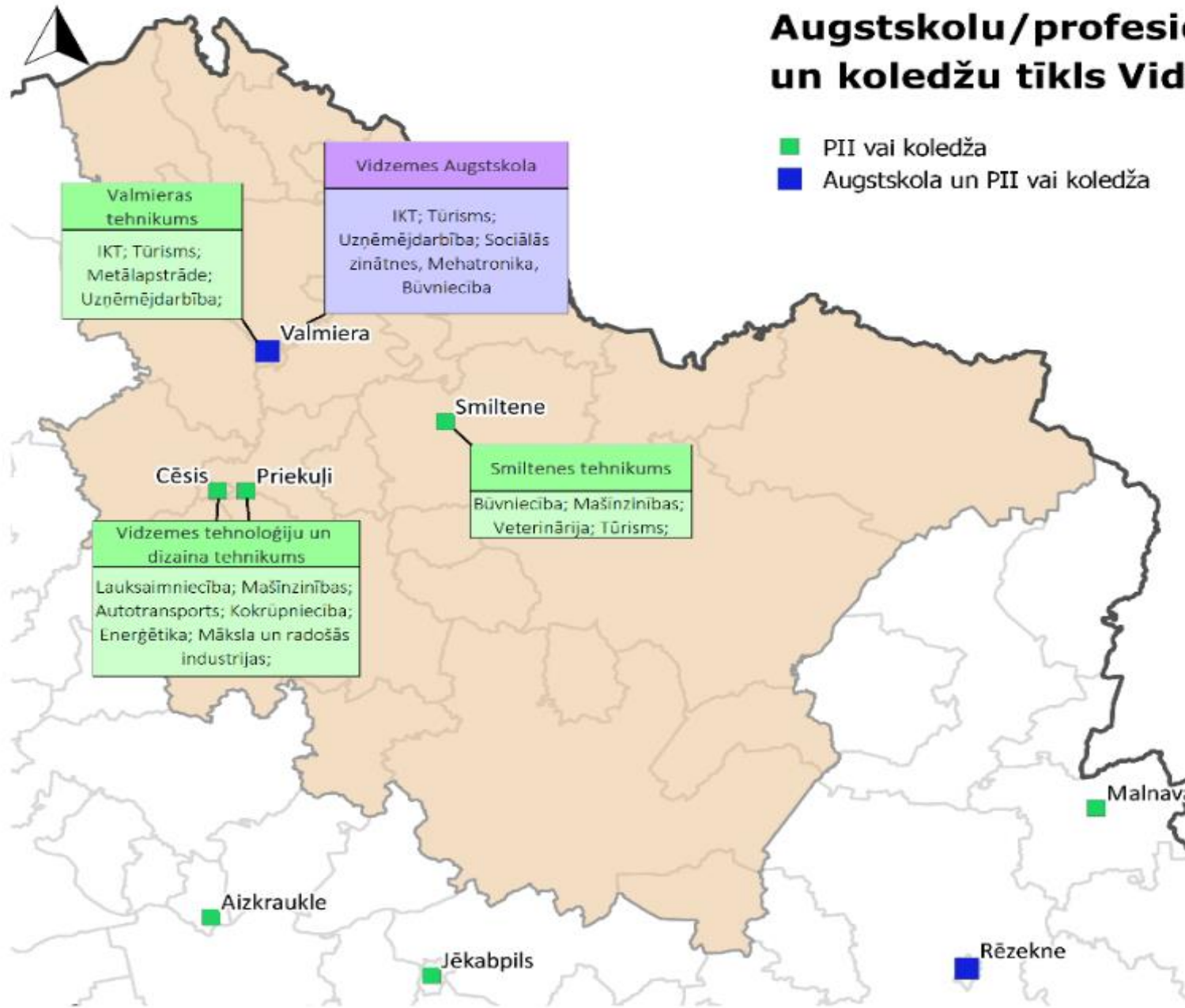

■ Augstākā izglītība ■ Arodizglītība vai profesionālā vidējā izglītība
 ■ Vispārējā vidējā izglītība ■ Pamatizglītība vai zemāka par pamatizglītību

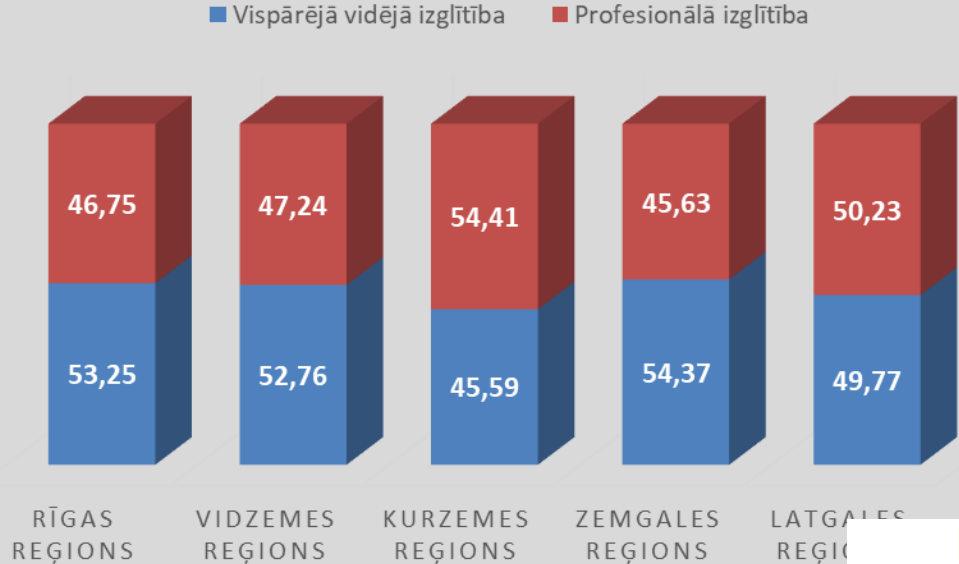
- Izglītības pieejamību Vidzemes plānošanas reģionā nodrošina plašs izglītības iestāžu tīkls.
- 2019./2020. mācību gadā Vidzemē darbojas **57** pirmsskolas izglītības iestādes un **110** vispār-izglītojošās skolas
- Nodrošinātas plašas mūžizglītības iespējas, kas veicina izglītošanos visa mūža garumā
- Reģionā darbojas **5** profesionalās izglītības iestādes

Augstskolu/profesionālās izglītības iestāžu un koledžu tīkls Vidzemē

- **Augstāko izglītību** Vidzemes reģionā iespējams iegūt Vidzemes augstskolā, kā arī kopumā vairāku citu augstskolu filiālēs: Latvijas Universitāte (Alūksnē, Cēsīs, Madona), biznesa augstskola „Turība” (Cēsīs), Grāmatvedības un finanšu koledža (Valmierā), RTU (Cēsīs), Sociālā darba un sociālās pedagoģijas augstskola „Attīstība” (Smiltēnē).

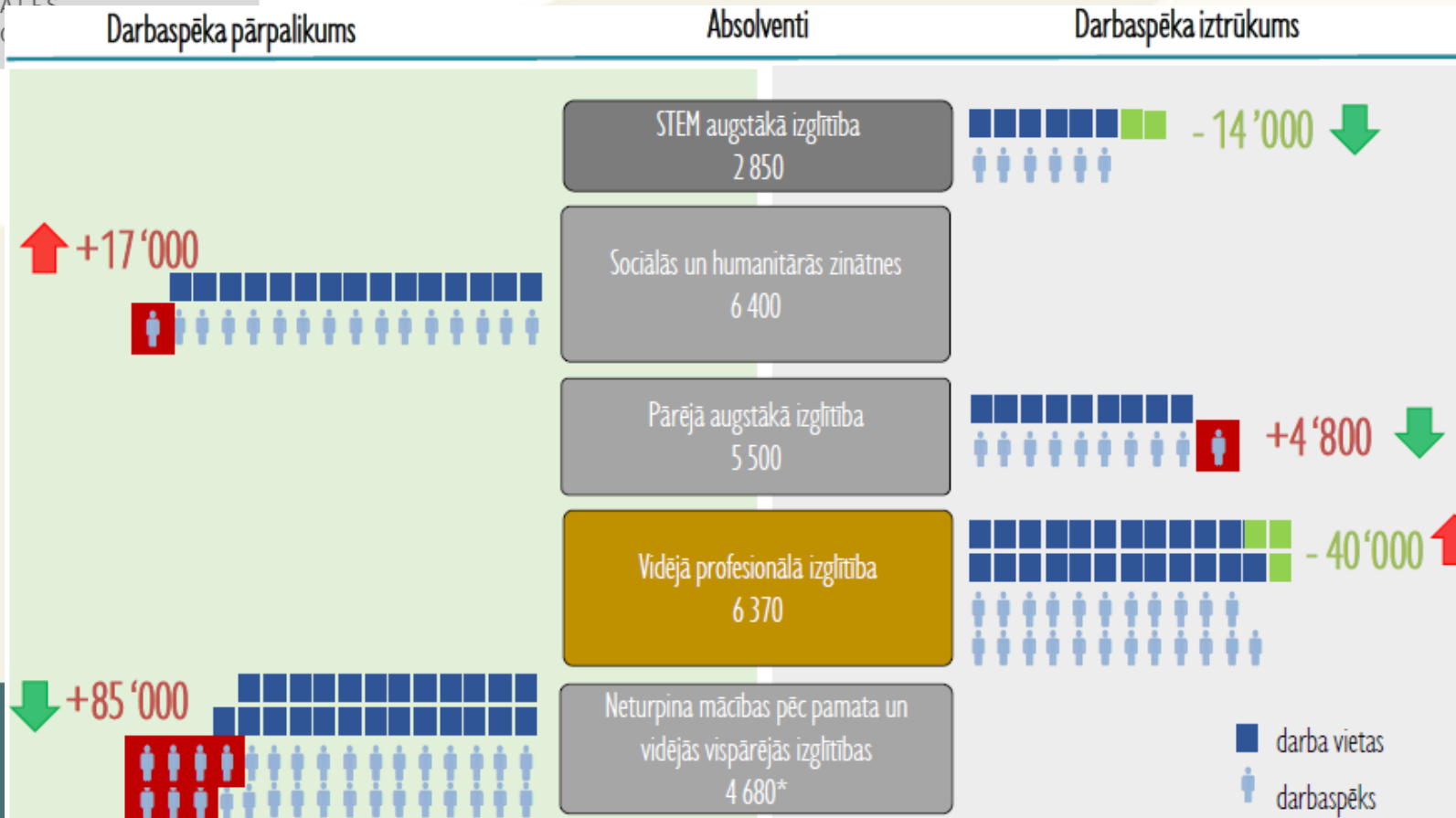

Vispārējās vidējās un profesionālās izglītības audzēkņu proporcijas reģionos, 2018./2019.m.g., IzM

- ❑ Vērojams darbaspēka izstrūkums - zinātnē, tehnoloģijās, inženierzinātnēs un matemātikā
- ❑ Iztrūkums vidējā profesionālajā izglītībā

- ❑ Izglītības piedāvājums un darba tirgus disproporcija,

- ❑ Palielināsies augstākās kvalifikācijas darbavietu skaits, bet samazināsies vienkāršo un manuāli veicamo darbu skaits

Avots: EM prognozes (2020)

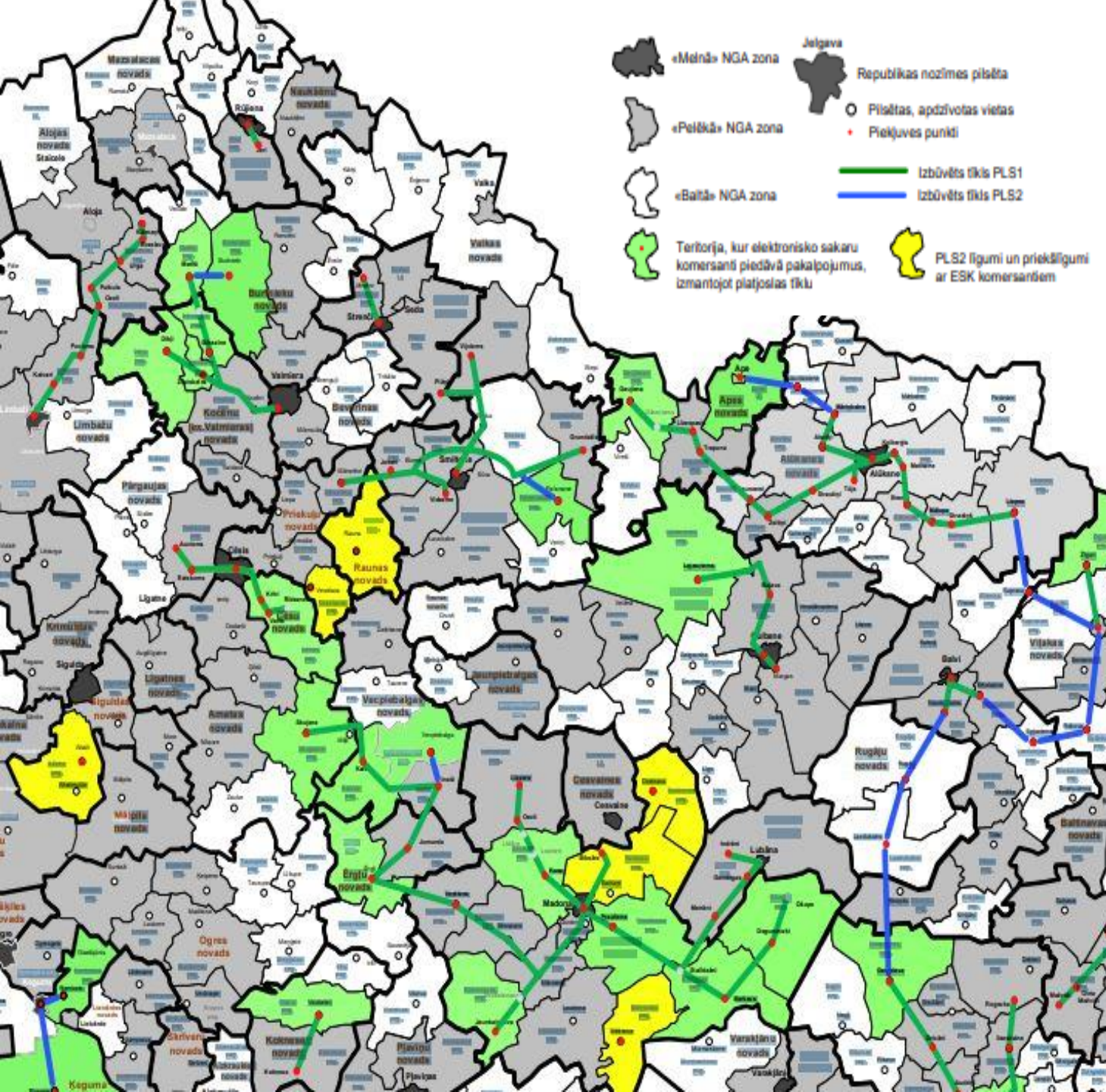
Nodarbināto skaita izmaiņas 2027.g. pret 2019.g., tūkstošos

TOP 15 profesijas ar lielāko pieaugumu

TOP 15 profesijas ar lielāko samazinājumu

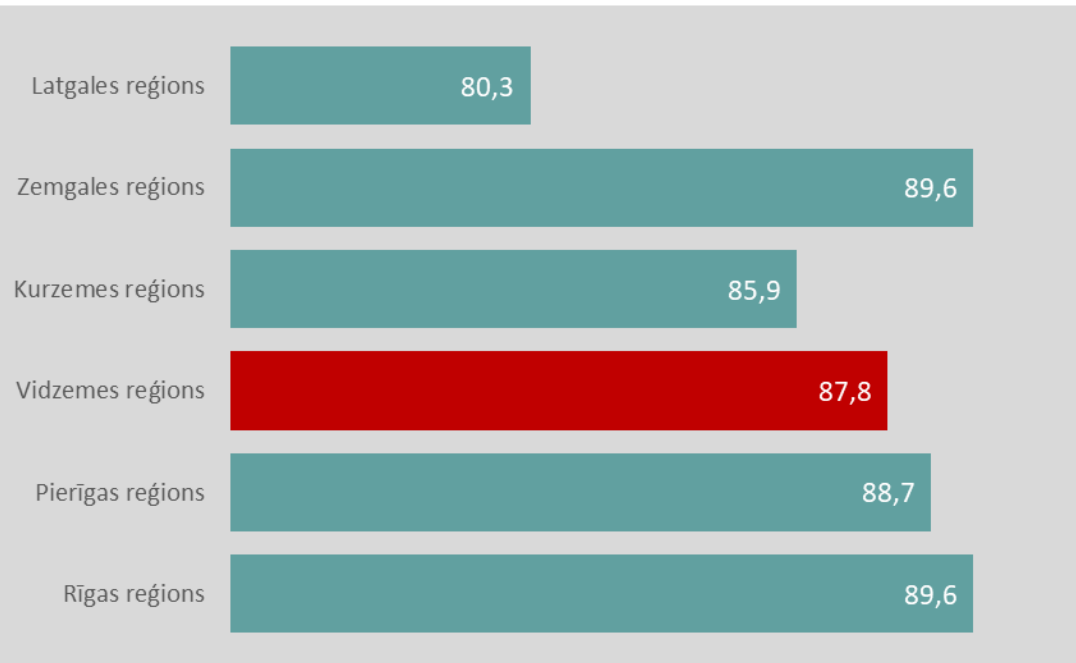

□ Vidzemē ir daudz „balto” nākamās paaudzes pieejamības (NGA) zonu, kur vēl joprojām netiek nodrošināts NGA platjoslas interneta pakalpojumus ar datu pārraides ātrumu 30 Mbit/s un vairāk.

□ Saskaņā ar CSP datiem, 2020.gadā regulāri vismaz reizi nedēļā internetu Vidzemē izmanto **85,5%** no iedzīvotāju kopskaita, kas ir otrs zemākais rādītājs starp reģioniem,

□ Internets pieejams **87,8%** mājsaimniecību

Platjoslas interneta pieslēgumu skaits (% no mājsaimniecību skaita)

Demogrāfiskie izaicinājumi

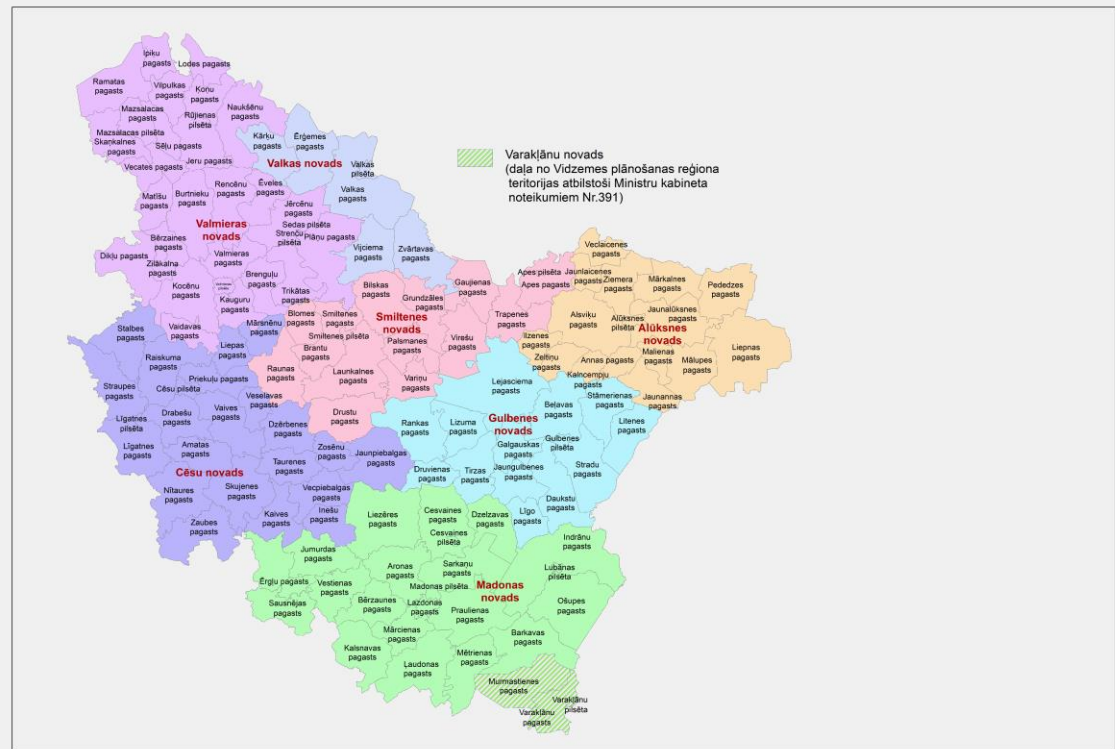
- ❑ Sabiedrības novecošana, dzimstības samazināšanās palielina pašvaldību konkurenci pēc iedzīvotājiem;
- ❑ Urbanizācijas un iedzīvotāju koncentrācijas rezultātā pastiprinās grūtības sabalansēt pakalpojumu pieejamību un apdzīvotību;
- ❑ Palielinās iedzīvotāju nedrošība par nākotni, iespēju nokļūt līdz pakalpojumiem un tos saņemt;
- ❑ Izteiktāka sabiedrības noslāņošanās

- ❑ Tehnoloģiju ietekmē mainās ražošanas un pakalpojumu darbības modeļi
- ❑ Darba tirgū aug pieprasījums pēc darbiniekiem ar daudzveidīgākām kompetencēm
- ❑ Strauju digitalizācijas procesu ietekmē pieaug pieprasījums pēc jauniem risinājumiem un kompetencēm
- ❑ Pakalpojumu koncentrācija un attālināšanās – palielinās mobilitāte
- ❑ Tūrisma piedāvājuma un specializācijas attīstīšana
- ❑ Izglītības loma kvalificēta darbaspēka saglabāšanā un piesaistē reģionā;
- ❑ Kvalificētu speciālistu piesaiste

☐ Līdzšinējo 25 novadu un 1 republikas nozīmes pilsētas vietā - 7 novadi;

Valmieras novads	19,7%	2947
Valkas novads	6,1%	908
Smiltēnes novads	12,0%	1801
Madonas novads	20,5%	3075
Gulbenes novads	12,5%	1872
Alūksnes novads	11,3%	1698
Cēsu novads	17,8%	2666

Kādi būs reģioni?

Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programmas 2021-2027

izstrāde

Tematiskā darba grupa

«DROŠA IEKĻAUJOŠA SABIEDRĪBA, PAKALPOJUMU
PIEEJAMĪBA »

02.03.2021.

PAUZE LĪDZ 10:55

VIDZEME

CEĻŠ VED AUGŠUP!

KAS TALĀK?

Sasniedzamība, Ilgtspējīga dzīves vide

05.03.2021 10:00

<https://us02web.zoom.us/j/86778271226>

- 1) Videi draudzīga mobilitāte:
- 2) Sniedzamība un pieejamība t.sk. pieejami un sniedzami pakalpojumi.
- 3) Sadarbība mobilitātes un satiksmes infrastruktūras jautājumos
- 4) Mājokļu kvalitāte un pieejamība
- 5) Ilgtspējīgas dzīves vides attīstība, vides infrastruktūras pārvaldība:

Uzņēmējdarbība - **09.03.2021. 10:00**

<https://us02web.zoom.us/j/81290411182>

- 1) Inovāciju ekosistēmas attīstība:
- 2) Industrijas un zinātnes sadarbība
- 3) Industrijas pārveide un konkurētspēja
- 4) Uzņēmējdarbības atbalsta pasākumi
- 5) atsevišķa saruna ar uzņēmējiem
- 6) Tūrisms, kā reģiona attīstības perspektīva

**AP STRATĒGISKĀS
DAĻAS 1. RED.
PUBLISKĀ
APSPRIEŠANA**

Tematiskās darba grupas,
konsultācijas ar nozaru
ministrijām, sarunas ar
jaunveidojamiem novadiem,
reģionālie projekti

08.02.-09.03

**AP PILNVEIDOTĀ
REDAKCIJA**

Stratēģiskās daļas 1.
redakcijas izskatīšana
KP, AP

15.04.-23.04

**AP GĀLA
REDAKCIJA
SAGATAVOŠANA**

AP gala redakcijas
izskatīšana KP, VPR AP,
nodošana VARAM atzinuma
sniegšanai

25.05-30.05.

09.03.-15.04

**AP 1. REDAKCIJAS
PILNVEIDOŠANA,
RĪCĪBU PLĀNA
IZSTRĀDE**

Ja nepieciešams konsultācijas
ar pašvaldībām, nozaru
ministrijām

26.04-25.05

**AP PILNVEIDOTĀ
REDAKCIJA,
PUBLISKĀ
APSPRIEŠANA**

līdz 30.06

**VPR AP 2021-2027
apstiprināšana**